Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2025/441

10.3.2025

# KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUS (EU) 2025/441,

**annettu 6 päivänä maaliskuuta 2025,**

**Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti myönnettävästä kiireellisestä rahoitustuesta epäsuotuisista sääoloista ja luonnonkatastrofeista kärsineille maatalousaloille Espanjassa, Kroatiassa, Kyproksessa, Latviassa ja Unkarissa**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 922/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17 päivänä joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 ([1]) ja erityisesti sen 221 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Vuoden 2024 lokakuun lopussa ja marraskuun alussa Espanjassa koettiin ennennäkemättömän voimakkaita epäsuotuisia sääoloja. Peräkkäiset matalapainejaksot aiheuttivat poikkeuksellisen kovia sateita ja tuhoisia tulvia, jotka vaikuttivat vakavasti hedelmä- ja vihannes-, viini-, oliivi- ja karjankasvatusalan tuotantoon. Näitä poikkeuksellisen epäsuotuisia sääoloja edelsivät tietyillä alueilla sadevaje kauden alusta lähtien sekä kesä-, heinä- ja elokuussa 2024 kovat helteet, jotka aiheuttivat kuivuutta ja vaikuttivat vakavasti joidenkin viljelykasvien, erityisesti pähkinöiden, tuotantoon.

(2) Kesällä 2024 Kroatiassa koettiin ennennäkemättömän voimakkaita epäsuotuisia sääoloja. Vuoden 2024 alussa Kroatian lämpötilat olivat ensin pitkän aikavälin keskiarvoja lämpimämpiä ja sen jälkeen kylmempiä, mikä vaikutti viljelykasvien etuajassa olleeseen kasvuun. Tätä seurasivat heinäkuussa 2024 erittäin korkeat lämpötilat ja poikkeukselliset helleaallot, jotka vaikuttivat merkittävästi tiettyjen hedelmien, vihannesten ja viinirypäleiden sekä tiettyjen peltokasvien, erityisesti maissin, auringonkukan, soijan ja sokerijuurikkaan, tuotantoon.

(3) Joulukuussa 2023, tammikuussa 2024 ja helmikuussa 2024 Kyproksessa oli merkittävä sadevaje ja ennätyksellisen lämmintä, mikä aiheutti kuivuutta. Alhaiset sademäärät, kuivuus ja vesivaje jatkuivat keväällä ja kesällä 2024 ja vaikuttivat vilja- ja oliivialaan sekä tiettyjen hedelmien ja vihannesten, etenkin mantelien ja viinirypäleiden, tuotantoon.

(4) Vuoden 2024 heinäkuussa ja elokuun alussa osissa Latviaa koettiin ennennäkemättömän voimakkaita epäsuotuisia sääoloja erittäin kovien sateiden muodossa. Sääilmiöitä edelsivät joulukuun 2023 ja tammikuun 2024 pakkasjaksojen ennätyksellisen kylmät lämpötilat, joita seurasivat epätavallisen korkeat lämpötilat maaliskuusta 2024 alkaen ja myöhemmin hallat toukokuun 2024 alussa. Nämä suuret lämpötilavaihtelut vaikuttivat viljelykasvien, erityisesti viljan ja rapsin, sekä hedelmien ja vihannesten, myös perunoiden, tuotantoon.

(5) Unkarissa kärsittiin kesällä 2024 ennennäkemättömän mittavista epäsuotuisista sääoloista. Epätavallisen korkeat lämpötilat sekä pitkäkestoinen sadevaje ja kuivuus vaikuttivat merkittävästi maissinviljelyyn ja vähäisemmässä määrin auringonkukka-, soija- ja sokerijuurikasalaan, hedelmä- ja vihannesalaan, perunat mukaan luettuina, sekä viinialaan.

(6) Ilmastonmuutoksen vuoksi on odotettavissa, että vastaavanlaiset epäsuotuisat sääolot ja luonnonkatastrofit koettelevat maataloutta koko unionissa jatkossa yhä useammin, mutta Espanjassa, Kroatiassa, Kyproksessa, Latviassa ja Unkarissa esiintyneet ilmiöt ovat olleet poikkeuksellisen voimakkaita ja vaikuttaneet merkittävän laajaan alueeseen ja osuuteen tuotannosta.

([1]) EUVL L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(7) Näistä epäsuotuisista sääoloista ja luonnonkatastrofeista on aiheutunut Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin maataloustuottajille merkittäviä vahinkoja ja niiden seurauksena tulonmenetyksiä, jotka ovat vaarantaneet tilojen elinkelpoisuuden.

(8) Jotta voidaan edistää Espanjassa, Kroatiassa, Kyproksessa, Latviassa ja Unkarissa esiintyneiden epäsuotuisien sääolojen ja luonnonkatastrofien seurauksena syntyneiden erityisten ongelmien ratkaisemista, olisi hyväksyttävä poikkeuksellinen toimenpide.

(9) Epäsuotuisista sääoloista ja luonnonkatastrofeista maataloustuottajille aiheutuneet merkittävät vahingot ja taloudelliset tappiot ovat asetuksen (EU) N:o 1308/2013 221 artiklassa tarkoitettu erityinen ongelma, jota ei voida helposti ratkaista mainitun asetuksen 219 tai 220 artiklan nojalla toteutettavilla toimenpiteillä. Tilanne ei liity tunnistettuun yksittäiseen markkinahäiriöön tai sen nimenomaiseen uhkaan. Se ei myöskään liity eläintautien leviämisen estämiseksi toteutettaviin toimenpiteisiin eikä kansanterveyden taikka eläinten tai kasvien terveyden riskeistä johtuvaan kuluttajien luottamuksen menettämiseen.

(10) Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin käytettävissä olevien määrien vahvistamisessa olisi otettava huomioon erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 ([2]) liitteessä V vahvistettujen suoria tukia koskevien nettoenimmäismäärien perusteella määräytyvä näiden jäsenvaltioiden painoarvo unionin maatalousalalla sekä epäsuotuisien sääolojen ja luonnonkatastrofien vaikutukset kyseisissä jäsenvaltioissa.

(11) Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin olisi jaettava tuki tehokkaimpien kanavien kautta objektiivisin ja syrjimättömin perustein, joissa otetaan huomioon asianomaisten viljelijöiden kohtaamien vaikeuksien ja tosiasiallisten taloudellisten vahinkojen laajuus. Niiden olisi varmistettava, että viljelijät ovat tuen lopullisia edunsaajia, ja vältettävä markkinoiden tai kilpailun vääristyminen.

(12) Koska Espanjalle, Kroatialle, Kyprokselle, Latvialle ja Unkarille myönnettävät määrät korvaavat vain osan viljelijöille aiheutuneista taloudellisista vaikeuksista, näiden jäsenvaltioiden olisi voitava myöntää viljelijöille kansallista lisätukea tässä asetuksessa vahvistetuin edellytyksin.

(13) Jotta Espanjalla, Kroatialla, Kyproksella, Latvialla ja Unkarilla olisi liikkumavaraa jakaa tuki sen mukaisesti, mitä asianomaisten viljelijöiden tilanne edellyttää, olisi sallittava kyseisen tuen kasaantuminen muun sellaisen tuen kanssa, jota rahoitetaan Euroopan maatalouden tukirahastosta ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta, mutta ilman että viljelijöille maksettavat korvaukset kasvaisivat liiallisiksi.

(14) Liiallisten korvausten välttämiseksi Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin olisi otettava huomioon muista kansallisista tai unionin tukivälineistä tai yksityisistä järjestelmistä kyseisten taloudellisten tappioiden kattamiseen myönnetty tuki.

(15) Koska unionin tuki vahvistetaan euromääräisenä, yhdenmukaisen ja samanaikaisen soveltamisen varmistamiseksi on tarpeen vahvistaa päivämäärä niille jäsenvaltioille, jotka eivät ole ottaneet käyttöön euroa, myönnettävän määrän muuntamiselle niiden kansalliseksi valuutaksi. Tämä koskee Unkaria. Koska tässä asetuksessa ei säädetä määräajasta tukihakemusten jättämiselle, komission delegoidun asetuksen (EU) 2022/127 ([3]) 30 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi on aiheellista harkita tämän asetuksen voimaantulopäivän vahvistamista valuuttakurssin määräytymisperusteeksi tässä asetuksessa vahvistettujen määrien osalta.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2115, annettu 2 päivänä joulukuuta 2021, jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta (EUVL L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Komission delegoitu asetus (EU) 2022/127, annettu 7 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä maksajavirastoja ja muita elimiä, varainhoitoa, tilien tarkastamista ja hyväksymistä, vakuuksia sekä euron käyttöä koskevien sääntöjen osalta (EUVL L 20, 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(16) Tämän poikkeuksellisen toimenpiteen tehokkuuden varmistamiseksi tuensaajien olisi saatava nopeasti kiireellistä rahoitustukea. Lisäksi olisi varmistettava talousarvion oikea-aikainen seuranta sekä maatalousalan varauksen ajantasainen seuranta ja tehokas käyttö, jotta voidaan maksimoida sen saatavuus ja parantaa valmiutta reagoida nopeasti uusiin kriiseihin. Sen vuoksi on aiheellista vahvistaa määräaika, johon mennessä jäsenvaltioiden on maksettava tämä tuki tuensaajille. Tämän päivämäärän jälkeen suoritettuihin maksuihin ei tulisi myöntää unionin tukea.

(17) Unionin olisi näin ollen rahoitettava Espanjalle, Kroatialle, Kyprokselle, Latvialle ja Unkarille aiheutuneet menot tämän poikkeuksellisen toimenpiteen perusteella ainoastaan, jos kyseiset menot on toteutettu tiettyyn määräaikaan mennessä. Tähän poikkeukselliseen toimenpiteeseen myönnettävä tuki olisi sen vuoksi maksettava viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2025.

(18) Koska 30 päivän syyskuuta 2025 jälkeen suoritettuja maksuja ei voida ottaa huomioon missään tapauksessa, ei tulisi soveltaa delegoidun asetuksen (EU) 2022/127 5 artiklan 2 kohtaa, jossa säädetään määräajan jälkeen suoritettujen kuukausimaksujen suhteellisista vähennyksistä.

(19) Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin olisi toimitettava komissiolle yksityiskohtaiset tiedot tämän asetuksen täytäntöönpanosta, jotta unioni voi seurata tällä asetuksella käyttöön otetun toimenpiteen tehokkuutta.

(20) Jotta voidaan varmistaa, että viljelijät saavat tukea mahdollisimman pian, Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin olisi sovellettava tätä asetusta viipymättä. Tämän asetuksen olisi sen vuoksi tultava voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

(21) Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet ovat maatalouden yhteisen markkinajärjestelyn komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

*1 artikla*

1. Asetetaan Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin saataville unionin tukea yhteensä 98 600 000 euroa poikkeuksellisen tuen myöntämiseksi viljelijöille tässä asetuksessa säädetyin edellytyksin.

2. Tämän asetuksen mukaisesti aiheutuneet unionin menot eivät saa ylittää seuraavia kokonaismääriä:

a) 68 000 000 euroa Espanjan osalta;

b) 6 700 000 euroa Kroatian osalta;

c) 3 500 000 euroa Kyproksen osalta;

d) 4 200 000 euroa Latvian osalta;

e) 16 200 000 euroa Unkarin osalta.

3. Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin on käytettävä 2 kohdassa tarkoitetut määrät toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on korvata vahinkoa eniten kärsineille viljelijöille heidän tilojensa elinkelpoisuuteen vaikuttavat taloudelliset tappiot aloilla ja tuotannoissa, joihin alueiden epäsuotuisat sääolot vaikuttivat.

4. Edellä 3 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava objektiivisin ja syrjimättömin perustein, joissa otetaan huomioon vahinkoa kärsineille viljelijöille aiheutuneet tosiasialliset taloudelliset tappiot. Toimenpiteiden on oltava luonteeltaan sellaisia, että niistä johtuvilla maksuilla ei aiheuteta markkinoiden tai kilpailun vääristymistä.

5. Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin on varmistettava, että unionin tuen taloudellinen hyöty siirtyy viljelijöille täysimääräisenä, jos nämä eivät ole unionin tuen välittömiä saajia.

6. Edellä 2 kohdassa tarkoitettuihin Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin menoihin, jotka liittyvät 3 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuviin maksuihin, voidaan myöntää unionin tukea ainoastaan, jos maksut suoritetaan viimeistään 30 päivänä syyskuuta 2025.

7. Delegoidun asetuksen (EU) 2022/127 30 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi tämän asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa vahvistettuihin määriin sovellettavan valuuttakurssin määräytymisperuste on tämän asetuksen voimaantulopäivä.

8. Tässä asetuksessa säädetyt toimenpiteet voivat kasaantua Euroopan maatalouden tukirahastosta ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta rahoitettavan muun tuen kanssa.

9. Espanja, Kroatia, Kypros, Latvia ja Unkari voivat myöntää kansallista lisätukea 3 kohdan mukaisesti toteutettuihin toimenpiteisiin enintään 200:aa prosenttia vastaavan määrän 2 kohdassa vahvistetusta määrästä objektiivisin ja syrjimättömin perustein ja edellyttäen, että maksuista ei aiheudu markkinoiden tai kilpailun vääristymistä eikä liiallisia korvauksia. Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin on maksettava kansallinen lisätuki viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025.

10. Liiallisten korvausten välttämiseksi Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin on tämän asetuksen mukaista tukea myöntäessään otettava huomioon muista kansallisista tai unionin tukivälineistä tai yksityisistä järjestelmistä asianomaisten taloudellisten tappioiden kattamiseen myönnetty tuki.

*2 artikla*

1. Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin on viipymättä ja viimeistään 31 päivänä toukokuuta 2025 ilmoitettava komissiolle seuraavat tiedot 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä:

a) kuvaus toteutettavista toimenpiteistä;

b) tuen myöntämismenetelmien määrittämiseen käytetyt kriteerit, tuen määrät sekä menetelmät ja perusteet, joiden mukaisesti tuki jaetaan eri viljelijöille;

c) toimenpiteiden suunniteltu vaikutus taloudellisten tappioiden korvaamiseen viljelijöille;

d) toimet, joilla tarkastetaan toimenpiteiden suunniteltujen vaikutusten toteutuminen;

e) toimet kilpailun vääristymisen ja liiallisten korvausten estämiseksi;

f) unionin menojen maksuennuste jaoteltuna kuukausittain 30 päivään syyskuuta 2025 saakka;

g) edellä olevan 1 artiklan 9 kohdan nojalla myönnetyn kansallisen lisätuen taso;

h) toimet, jotka on toteutettava viljelijöiden tukikelpoisuuden valvomiseksi ja unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi.

2. Espanjan, Kroatian, Kyproksen, Latvian ja Unkarin on viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2026 ilmoitettava komissiolle maksetut kokonaismäärät toimenpidettä kohti, tarvittaessa eriteltyinä unionin tukeen ja kansalliseen lisätukeen, tuensaajien lukumäärä ja tyyppi sekä arvio toimenpiteen tehokkuudesta.

*3 artikla*

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 6 päivänä maaliskuuta 2025.

*Komission puolesta*
*Puheenjohtaja*
Ursula VON DER LEYEN